Више од годишњице

ВИШЕ ОД ПРИЧЕ (2)

Жи вје ти као чо вјек,

умри је ти као пас

Пи-ше: Го-ран Ба-бић

Хо-ће чо-вјек да се уби-је због пса. За-што хо-ће чо-вјек, зар је то мо-гу-ће?

Оно кад је би-ла „Олу-ја” над Кра-ји-ном и кад је сва мла-да чељад ота-мо из-бје-гла, у том се-лу на Ба-ни-ји, у ку-ћи, оста-ла је са-мо ста-ра ма-ти, она ма-ти Скен-де-ро-ва, Сто-јан-ка. Си-но-ви су, с уну-ци-ма, на трак-то-ри-ма, не-ста-ли. У да-љи-ни, у Сер-би-ји.

Ду-гих се де-сет ље-та ни-су вра-ти-ли у за-ви-чај, ни-ти су што-год о ма-те-ри зна-ли, а пи-та-ти ни-су имали ко-га. Јер, ни-ко-га ни-је би-ло. До-брог за пи-та-ње.

Ста-ри-ца је ипак пре-жи-вје-ла за-хва-љу-јућ’ су-сје-ди-ма Хр-ва-ти-ма, с ко-ји-ма је ра-сла и од-ра-сла, иако је у се-ло и у ње-ну ку-ћу за-ла-зи-ла уни-фор-ма но-ве хр-ват-ске др-жа-ве, ње-не по-ли-ци-је, вој-ске и па-ра-вој-ске. Један-ном је, чак, у зад-њи час из по-ја-те у шу-му ума-кла кад је ша-хов-ни-ца от-кри-ла да је пло-ча на шпо-ре-ту још то-пла.

Он-да се по-ма-ло и по-ла-ко, по-ла-ко и по-ма-ло, не-ка-ко све сле-гло и јед-ног су се да-на из да-љи-не, из ма-гле и не-зна-ња, си-но-ви по-ја-ви-ли. До-ђо-ше да оби-ђу се-ло, у се-лу ку-ћу и у ку-ћи ба-ку ста-ри-цу. Оти-шли су би-ли као мом-ци, а вра-ћа-ју се ко од-ра-сли љу-ди. Хо-ће ли их мај-ка пре-по-зна-ти?

Пре-по-знао их је, већ на ка-пи-ји, остар-је-ли, из-не-мо-гли пас. Ње-го-вих осам-на-ест го-ди-на јест пре-ко сто-ти-ну људ-ских, ал’ још је ма-хао ре-пом јер од све-га је нај-ви-ше во-лио нај-мла-ђег од бра-ће. Та-ко је, ваљ-да, не-ка-да дав-но и Оди-се-ја пре-по-знао ње-гов Арг.

Ту се, на вра-ти-ма, и де-си-ла не-сре-ћа. Гле-да-јућ’ ма-то-рог ша-ро-ва ка-ко се, стар а ра-до-стан, је-два ву-че зе-мљом, нај-мла-ђи ре-че бра-ћи: „Е, био би се-вап пре-кра-ти-ти жи-во-ти-њи му-ке.”

Тад се окре-ну к њи-ма пас и на очи му гру-ну су-зе. Пла-као је као ди-је-те, од-ше-пе-сао де-се-так ко-ра-ка, окре-нуо гла-ву да је-да-ред још осмо-три нај-мла-ђег и сру-шио се мр-тав. Сам од се-бе.

Ота-да нај-мла-ђи од бра-ће не мо-же за-спа-ти, већ све хо-ће да се уби-је. Због пса. Про-го-не га, ка-же, оне очи из ко-јих ка-плју су-зе, као ки-ша. **<**

(Из зборника „Република Српска Крајина – Десет година послије”)

(1) Хладна ништитељска рачуница

(3) Варљиво историјско затишје

(4) Координате периферних народа